

Aan de 2^e kamerleden

G40 Stedennetwerk

Lotus van Nes

Secretaris Sociale Pijler G40

Lotus.van.nes@groningen.nl

www.G40stedennetwerk.nl

Datum: 2 juli 2025

Onderwerp: **Oproep tot verwerping *Asielnoodmaatregelenwet* en
uitstel *Wet Regie op de Volkshuisvesting***

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Via deze weg willen wij onze ernstige zorgen uitspreken over twee amendementen die gisteren door uw Kamer zijn aangenomen: het amendement om illegaal verblijf strafbaar te stellen en het aangenomen amendement dat voorziet in een aangescherpt verbod op het verlenen van voorrang aan statushouders bij de toewijzing van sociale huurwoningen. Wij roepen u dringend op deze amendementen te heroverwegen en tegen het wetsvoorstel *Asielnoodmaatregelenwet* te stemmen en uitstel te vragen voor de *Wet Regie op de Volkshuisvesting*. Graag lichten wij dit hieronder toe.

Strafbaarstelling van illegaal verblijf

Als G40 en steden met een Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) zien we grote bezwaren tegen het voorstel om illegaal verblijf strafbaar te stellen. Universele mensenrechten gelden voor iedereen – óók voor mensen zonder verblijfsvergunning. Ieder mens heeft recht op basisvoorzieningen als onderdak, voedsel, medische zorg en veiligheid.

In o.a. Groningen, Eindhoven, Amsterdam en Utrecht werken IND, DT&V, Politie en maatschappelijke organisaties intensief samen in de LVV om een bestendige oplossing te vinden voor de deelnemende vreemdelingen. Dat wil zeggen: terugkeer, doormigratie of in voorkomende gevallen legalisering van verblijf. Ook veel andere steden ondersteunen ongedocumenteerden, uitgeprocedeerden of vreemdelingen in nood zonder verblijfsvergunning op diverse manieren.

Dit draagt o.a. bij aan het aanpakken van de zorg- en veiligheidsproblematiek op lokaal niveau. Het vooruitzicht dat deze partijen en burgers, kerken, hulporganisaties en vrijwilligers strafbaar zouden worden gesteld voor het bieden van onderdak of hulp aan deze groep, druist in tegen fundamentele humanitaire beginselen. Wij willen bouwen aan een inclusieve samenleving waarin mensen naar elkaar omkijken. Het criminaliseren van mensen die nergens anders terecht kunnen, staat daar haaks op.

Daarnaast wijst de ervaring in andere Europese landen – zoals Duitsland, België en Frankrijk – uit dat strafbaarstelling van illegaal verblijf niet leidt tot een afname van het aantal mensen zonder verblijfsvergunning. Celstraffen of boetes blijken in de praktijk weinig effectief. Sterker nog: mensen die niet uitgezet kunnen worden, raken verder gemarginaliseerd, verdwijnen uit beeld en zijn moeilijker te begeleiden bij terugkeer. Daarmee wordt toezicht onmogelijk gemaakt en uitbuiting juist in de hand gewerkt. Mensen zullen zorg, onderwijs en hulpverlening vermijden uit angst voor vervolging – met alle gevolgen van dien voor hun gezondheid én voor de veiligheid en leefbaarheid op straat. Kortom, dit beleid is schadelijk, ineffectief en draagt niets bij aan een werkbare oplossing.

Aanscherping verbod op voorrang voor statushouders bij woningtoewijzing

Wij maken ons ook ernstige zorgen over het aangenomen amendement dat voorziet in een aangescherpt verbod op het verlenen van voorrang aan statushouders bij de toewijzing van sociale huurwoningen. Deze aanscherping, via de wet *Regie op de Volkshuisvesting*, komt op een moment

dat het oorspronkelijke wetsvoorstel hierover – dat nu bij de Raad van State ligt – nog niet eens in de Kamer is behandeld.

Vanuit de G40 is, mede namens ons, herhaaldelijk bezwaar gemaakt tegen het voorgenomen verbod op voorrang. De reden is helder: het doorknippen van de doorstroom belemmert de werking van de asielketen. Zonder toewijzing van woningen aan statushouders kunnen opvangplekken niet vrijkomen voor nieuwe asielzoekers, wat de keten verder onder druk zet. De nu aangenomen aanscherping maakt de situatie nog problematischer, doordat zelfs de mogelijkheid tot maatwerk of uitzonderingen voor gemeenten verdwijnt. Steden moeten in bijzondere gevallen de ruimte behouden om verantwoordelijkheid te nemen en oplossingen op maat te bieden. Een maatregel met zulke verstreckende gevolgen verdient een zorgvuldige behandeling. Die is nu niet geboden. Door met dit amendement voor te sorteren op een andere wet, ontstaat een chaotisch en onoverzichtelijk proces met potentieel ontwrichtende gevolgen voor de opvang en huisvesting van mensen in Nederland.

Wij roepen u dringend op deze amendementen te heroverwegen en tegen het wetsvoorstel Asielnoodmaatregelenwet te stemmen en uitstel te vragen voor de Wet Regie op de Volkshuisvesting.

Wij staan graag open voor een gesprek om onze zorgen verder toe te lichten. Als steden denken we graag mee in oplossingen die wel werken. Mocht u daaraan behoefte hebben, dan zijn wij uiteraard beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Wethouder Çelik
Gemeente Tilburg
Voorzitter Themagroep Vergunninghouders & Asiel

Wethouder Groot Wassink
Gemeente Amsterdam

Wethouder Molema
Voorzitter Sociale Pijler G40
Gemeente Groningen

Wethouder Streefland
Gemeente Utrecht

Wethouder Toub
Gemeente Eindhoven

Wethouder Vavie
Gemeente Den Haag